

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Nusikaltimų Aukos](#) > [Nukentėjusiųjų Teisės Pagal Šalis](#) > 1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nėra pranešus apie nusikaltimą?

Baudžiamojo proceso kodekse nenustatyta, koks turi būti informacinės brošiūros, kuri gali būti pateikiama nusikaltimo aukai po įvykdyto nusikaltimo ir prieš pranešant apie jį, turinys. Kiekvienas asmuo turi teisę ir galimybę kreiptis į prokuratūrą, kurioje gali pranešti apie nusikaltimą, padaryti pareiškimą ar pateikti parodymus raštu dėl dalyko, priklausančio prokuroro kompetencijai. Asmuo, kreipęsis į prokuratūrą, gaus informaciją apie tai, kaip pranešti apie nusikaltimą, ir kitą svarbiausią informaciją apie savo teises ir pareigas.

Policijos pareigūnai privalo užregistruoti pranešimą apie nusikaltimą, dėl kurio vykdytinas baudžiamasis persekiojimas pagal *ex officio* įgaliojimus.

Be to, kiekvienas asmuo turi teisę gauti tinkamą policijos apsaugą, jei yra pagrįstų priežasčių tokią apsaugą suteikti.

Septynių apskričių teismuose įsteigti paramos nusikaltimų aukoms ir liudytojams padaliniai teikia emocinę paramą ir informaciją nusikaltimų aukoms apie jų teises (įskaitant techninio ir praktinio pobūdžio informaciją). Jie taip pat teikia paramą ir informaciją liudytojams ir nusikaltimų aukų bei liudytojų šeimų nariams. Informacija ir parama teikiamos bet kuriame proceso etape. Nusikaltimo aukos informaciją ir paramą gauna net ir tuo atveju, jei nepraneša apie nusikaltimą. Nusikaltimų aukos ir liudytojai, priklausomai nuo jų poreikių, iš šių padalinių taip pat siunčiami į specializuotas pilietinės visuomenės įstaigas ir organizacijas.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Nuostatos dėl nusikaltimų aukų ir civilinių ieškovų teisių yra vienodai taikomos nepriklausomai nuo pilietybės, nes Kroatijos baudžiamosios teisės aktai taikomi kiekvienam asmeniui, įvykdžiusiam nusikaltimą Kroatijos teritorijoje. Baudžiamojo proceso šalys ir kiti dalyviai turi teisę vartoti savo gimtąją kalbą.

Policija, prokuratūra ir teismai privalo pagal Baudžiamojo proceso kodeksą ir Nusikaltimų aukų (finansinės kompensacijos) įstatymą teikti nusikaltimų aukoms informaciją apie jų teises pagal tuos teisės aktus. Tai reiškia, kad prokuratūra ir teismai privalo ištirti galimybes ir prieš baudžiamąjį procesą, ir bet kuriame jo etape nukentėjusiajai šaliai gauti iš kaltinamojo kompensaciją už bet kokius nuostolius ar žalą, kuriuos ji galėjo patirti dėl nusikaltimo, ir žodžiu, nusikaltimo aukai suprantama kalba, arba raštu – kroatų ar anglų kalba informuoti nukentėjusiąją šalį apie jos teisę vartoti savo gimtąją kalbą, teisę pateikti reikalavimą pagal turtinę teisę ir teisę į kompensaciją. Prokuratūra ir teismai taip pat privalo pateikti nusikaltimo aukai, kai ji to prašo, bendrus nurodymus ir informaciją, kaip parengti pareiškimą ir kokius patvirtinamuosius dokumentus reikia pateikti. Informacinės brošiūros, kuriose pateikta informacija apie nusikaltimo aukos teisę gauti kompensaciją, ir kompensacijos reikalavimo forma yra parengtos kroatų ir anglų kalbomis. Šiuos dokumentus kroatų ir anglų kalbomis galima parsisiųsti iš Kroatijos teisingumo ministerijos interneto svetainės.

Bet kuri nusikaltimo auka, pranešusi apie nusikaltimą, iš policijos gauna informaciją apie savo teises. Informavęs nusikaltimo auką žodžiu, policijos pareigūnas pateikia informaciją raštu apie nusikaltimo aukos teises ir suteikia bet kokią turimą informaciją apie tarnybas, teikiančias apsaugą ir paramą nusikaltimų aukoms, įskaitant nemokamą nusikaltimų aukų pagalbos linijos telefono numerį.

Kroatų kalbos visiškai nemokantys asmenys iš policijos gali gauti kitomis kalbomis parengtą informacinę brošiūrą apie savo teises.

Nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų aukoms skirto nacionalinio skambučių centro savanoriai (tel. 116 006) teikia emocinę paramą, informaciją apie teises ir praktinę informaciją. Jie taip pat siunčia nusikaltimų aukas į kitas kompetentingas tarnybas ir organizacijas siekdami užtikrinti, kad nusikaltimų aukos gautų bet kokią papildomą informaciją ir kitų formų paramą bei pagalbą. Ši pagalbos linija veikia darbo dienomis nuo 8.00 iki 20.00 val., o jos darbuotojai gali priimti skambučius kroatų ir anglų kalbomis.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

a) Nusikaltimo auka ir nukentėjusioji šalis turi teisę per du mėnesius po to, kai pareikšti kaltinimai arba pranešta apie nusikaltimą, paprašyti prokuratūros suteikti informaciją apie veiksmus, kurių imtasi dėl tų kaltinimų arba pranešimo apie nusikaltimą. Prokuratūra per pagrįstą laikotarpį, ne vėliau kaip per 30 dienų po prašymo pateikimo datos, jiems praneša apie veiksmus, kurių imtasi, nebent toks prašymas galėtų pakenkti proceso veiksmingumui. Apie sprendimą nesuteikti tokios informacijos turi būti pranešta prašymą pateikusiai nusikaltimo aukai arba nukentėjusiajai šaliai.

b) Prokuroras priima sprendimą sustabdyti tyrimą:

- jei nusikaltimas, dėl kurio tas asmuo kaltinamas, nėra toks nusikaltimas, dėl kurio vykdytinas baudžiamasis persekiojimas pagal *ex officio* įgaliojimus;
- jei dėl aplinkybių negali būti kaltinamojo kaltės, nebent ta neteisėta veika būtų įvykdyta esant psichinio ar protinio neveiksmo būsenos;
- jei suėjo to nusikaltimo senaties terminas arba dėl to nusikaltimo suteikta amnestija ar malonė, ar yra kitų aplinkybių, dėl kurių baudžiamojo persekiojimo vykdyti negalima, ir
- jei nėra jokių įrodymų, kad kaltinamasis įvykdė tą nusikaltimą.

Sprendimas dėl tyrimo sustabdymo nusiunčiamas nukentėjusiajai šaliai ir kaltinamajam, kuris iškart paleidžiamas į laisvę, jei buvo sulaikytas ar jam buvo skirtas kardomasis kalinimas. Nukentėjusioji šalis kartu su tuo rašytiniu sprendimu gauna informaciją pagal Baudžiamojo proceso kodekso 55 straipsnį apie tai, kaip pačiai vykdyti baudžiamąjį persekiojimą.

c) Išnagrinėjęs pranešimą apie nusikaltimą ir patikrinęs duomenis prokuratūros informacinėje sistemoje, prokuroras argumentuotu sprendimu tą pranešimą atmeta, jei iš pranešimo yra aišku:

- kad tai nėra toks nusikaltimas, dėl kurio gali būti vykdomas baudžiamasis persekiojimas pagal *ex officio* įgaliojimus;
- kad suėjo to nusikaltimo senaties terminas arba dėl to nusikaltimo suteikta amnestija ar malonė, arba byla dėl to nusikaltimo jau išspręsta teisme, arba yra kitų aplinkybių, dėl kurių baudžiamojo persekiojimo vykdyti negalima;
- kad dėl aplinkybių negali būti kaltės;
- kad nėra pagrįstos abejonės, kad kaltinamasis įvykdė tą nusikaltimą, apie kurį pranešta, arba
- iš pranešime pateiktos informacijos atrodo, kad tas pranešimas yra nepatikimas.

Prokuroro sprendimas atmesti pranešimą apie nusikaltimą negali būti apskūstas.

Jei Baudžiamojo proceso kodekse nenustatyta kitaip, prokuroras per aštuonias dienas informuoja nusikaltimo auką apie savo sprendimą atmesti pranešimą ir nurodo priežastis, kodėl taip nusprendė. Prokuroras taip pat suteikia informacijos, kaip nusikaltimo auka gali pati vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Apie savo sprendimą atmesti pranešimą prokuroras tą pranešimą pateikusiam asmeniui ir kaltinamajam praneša iškart, jei kuris nors iš šių šalių to paprašo.

Jei prokuroras negali įvertinti kaltinimų patikimumo, remdamasis pačiu pranešimu, arba jei pranešime pateiktos informacijos nepakanka, kad būtų galima pagrįstai nuspręsti pradėti tyrimą arba rinkti įrodymus, prokuroras pats atlieka reikiamus tyrimus arba nurodo policijai tai padaryti.

d) Sulaikymo įstaigos prižiūrėtojas turi iš karto paleisti į laisvę areštuotą arba sulaikytą asmenį:

- jei tai daryti nurodė prokuroras;

- jei areštuotas asmuo nebuvo apklaustas per įstatymų nustatytą terminą arba
- jei jo sulaikymas buvo atšauktas.

e) Prokuroras gali raštu pakviesti liudytojus ir ekspertus padėti rinkti įrodymus. Gavęs prokuroro leidimą, tokius šaukimus gali siųsti ir tyrėjas. Teismas gali pateikti šaukimus liudytojams ir ekspertams duoti parodymus per įrodymų nagrinėjimo posėdį arba dalyvauti teismo posėdyje. Kompetentinga įstaiga iš anksto nustato, kokiu laiku ir kokiaje vietoje bus renkami įrodymai. Pašauktas dalyvauti asmuo įspėjamas dėl to, kokie būtų jo nedalyvavimo padariniai.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas, arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Nusikaltimo auka, dalyvaujanti baudžiamajame procese kaip nukentėjusioji šalis, turi teisę:

- vartoti savo gimtąją kalbą, įskaitant gestų kalbą, ir prašyti vertėjo žodžiu pagalbos, jei nesupranta kroatų kalbos arba ja pakankamai gerai nekalba, ar gestų kalbos vertėjo pagalbos tuo atveju, jei nukentėjusi šalis yra kurčia arba nereginti ir kurčia.

Kaip valdžios institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)?

Jei nėra kitaip nustatyta atskiru įstatymu, bet kurio jaunesnio nei 14 metų vaiko parodymus gali išklausti ikiteisminio tyrimo teisėjas. Ši apklausa vyksta teisėjui ir proceso šalims nesant toje pačioje patalpoje, kurioje yra vaikas, ir naudojant profesionalaus asistento valdomą garso ir vaizdo įrangą. Atlikti šią apklausą padeda psichologas, vaikų lavinimo specialistas arba kitas specialistas. Šioje apklausoje taip pat gali dalyvauti kuris nors iš vaiko tėvų arba globėjas, nebent tai trukdytų tyrimui ar prieštarautų vaiko interesams. Proceso šalys, ikiteisminio tyrimo teisėjui leidus, gali per dalyvaujantį specialistą užduoti klausimus vaikui liudytojui. Apklausa įrašoma naudojant garso ir vaizdo įrangą, jos įrašas užantspauduojamas ir pridedamas prie protokolo. Vaiką liudytoją galima šaukti antrai apklausai tik išimtinėmis aplinkybėmis, laikantis tos pačios tvarkos.

Jei nėra kitaip nustatyta atskiru įstatymu, 14–18 metų vaikų parodymus taip pat gali išklausti ikiteisminio tyrimo teisėjas. Su vaiku, ypač jei jis yra nusikaltimo auka, turi būti elgiamasi atidžiai, siekiant užtikrinti, kad dėl apklausos nepablogėtų vaiko psichikos sveikata. Ypač stengiamasi apsaugoti vaiką.

Bet kuris liudytojas, kuris pašauktas negali atvykti dėl senatvės, ligos ar negalios, gali būti apklaustas savo bute ar kitoje savo buvimo vietoje. Tokius liudytojus galima apklausti naudojant specialisto valdomą garso ir vaizdo įrangą. Jei to reikia dėl liudytojo būklės, apklausa atliekama taip, kad proceso šalys galėtų užduoti klausimus liudytojui nebūdamos toje pačioje patalpoje. Jeigu reikia, apklausa įrašoma naudojant garso ir vaizdo įrangą, jos įrašas užantspauduojamas ir pridedamas prie protokolo. Nusikaltimo aukos prašymu ta pati liudytojo apklausos procedūra gali būti atliekama, jeigu nusikaltimo auka yra nukentėjusi nuo nusikaltimo seksualinei laisvei ar moralei, prekybos žmonėmis nusikaltimo arba nusikaltimo šeimoje. Tokį liudytoją pašaukti antrai apklausai galima tik išimtinėmis aplinkybėmis, jei teismas mano, kad tai būtina.

Paramos aukoms tarnybos

Kas teikia paramą aukoms?

Septynių apskričių (Zagrebo, Osijekos, Splito, Rijekos, Sisako, Zadaros ir Vukovaro) teismuose įsteigti paramos nusikaltimų aukoms ir liudytojams padaliniai teikia paramą nusikaltimų aukoms ir liudytojams, duodantiems parodymus šiuose teismuose, taip pat tų miestų arba miestelių savivaldybės teismuose. Šie padaliniai taip pat teikia paramą baudžiamųjų nusižengimų teismuose dėl smurto šeimoje bylų ir siunčia nusikaltimų aukas bei liudytojus, priklausomai nuo jų poreikių, į specializuotas pilietinės visuomenės įstaigas ir organizacijas.

Informacija ir parama teikiamos telefonu ir nusikaltimo aukai arba liudytojui atvykus į teismo pastatą. Informacija taip pat teikiama el. paštu.

Daugiau informacijos rasite šiame [Kroatijos teisingumo ministerijos interneto puslapyje](#).

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Informuodamas nusikaltimo auką apie jos teises, policijos pareigūnas šią informaciją taip pat pateikia raštu ir suteikia bet kokią turimą informaciją apie paramos nusikaltimų aukoms tarnybas, įskaitant nemokamą pagalbos nusikaltimų aukoms linijos telefono numerį. Informacinėje brošiūroje apie teises taip pat pateikiami toliau nurodytų subjektų kontaktiniai duomenys:

- kompetentingo paramos nusikaltimų aukoms ir liudytojams padalinio;
- pilietinės visuomenės organizacijų toje apskrityje;
- pagalbos nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų aukoms nacionalinio skambučių centro (tel. 116 006).

Kaip saugomas mano privatumas?

Kompetentingos institucijos gali rinkti asmeninę informaciją tik įstatymų nustatytais tikslais, atlikdamos savo pareigas, nustatytas Baudžiamojo proceso kodekse.

Asmeninę informaciją galima tvarkyti tik kai tai yra nustatyta įstatymu arba kitomis teisės nuostatomis, ir toks tvarkymas turi būti ribojamas, kad ta informacija būtų tvarkoma tik tuo tikslu, kuriuo yra surinkta. Tolesnis tokios informacijos tvarkymas yra leidžiamas, jei neprieštarauja tam tikslui, dėl kurio ta informacija surinkta, ir jei kompetentingos įstaigos yra įgaliotos tvarkyti tokią informaciją kitu įstatymų nustatytu tikslu ir tas tolesnis tvarkymas yra būtinas ir proporcingas siekiant to kito tikslo.

Asmeninė informacija apie žmogaus sveikatą arba lytinį gyvenimą gali būti tvarkoma tik išimtiniais atvejais, jei kitaip neįmanoma nustatyti to nusikaltimo, už kurį baudžiama penkerių metų laisvės atėmimu ar dar griežtesne bausme, ar vykdyti baudžiamojo persekiojimo, arba kai tyrėjams ar prokuratūrai kitaip kiltų neproporcingai didelių sunkumų.

Neleidžiama tvarkyti asmeninės informacijos, susijusios su rase ar etnine kilmė, politiniais, religiniais ar filosofiniais įsitikinimais arba naryste profesinėje sąjungoje.

Baudžiamojo proceso tikslais surinkta asmeninė informacija gali būti perduodama valdžios institucijoms pagal specialų įstatymą, o kitiems juridiniams asmenims – tik jei prokuratūra arba teismas nustato, kad jiems tokios informacijos reikia įstatymų nustatytam tikslui pasiekti. Kai perduodama tokia informacija, atitinkamiems juridiniams asmenims primenama apie jų pareigą apsaugoti atitinkamų asmenų duomenis.

Asmens duomenys pagal aktualius teisės aktus gali būti naudojami ir per kitus baudžiamuosius procesus, kitus Kroatijoje vykdomus procesus dėl nusikalstamų veikų, taikant procedūras, susijusias su tarptautine pagalba baudžiamosiose bylose, ir prisidedant prie tarptautinio policijos bendradarbiavimo.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Nusikaltimo auka gauna informaciją ir paramą iš atitinkamo teismo paramos nusikaltimų aukoms ir liudytojams padalinio arba iš pilietinės visuomenės organizacijos net ir tuo atveju, jei nepraneša apie nusikaltimą.

Asmeninė apsauga, jei man gresia pavojus

Pagal įstatymo dėl policijos užduočių ir įgaliojimų 99 straipsnį, jei atskiru įstatymu nenustatyta kitaip, ir tol, kol yra pagrįstų priežasčių imtis tokių veiksmų, policija užtikrina tinkamą nusikaltimo aukos ir bet kurio kito asmens, suteikusio arba galinčio suteikti baudžiamajam procesui svarbios informacijos, ar bet kurio jiems artimo asmens apsaugą, jeigu jiems arba jų artimiesiems kelia grėsmę nusikaltimo vykdytojas ar kiti su baudžiamuoju procesu susiję asmenys. Policijos teikiama nusikaltimų aukų apsauga yra fizinė apsauga, teikiama visą parą.

Kokio pobūdžio apsaugos esama?

Pagal įstatymo dėl baudžiamųjų nusižengimų 130 straipsnį policija gali nurodyti laikinai ir ne ilgiau kaip aštuonias dienas taikyti atsargumo priemonę asmeniui, kuris pagrįstai įtariamas padaręs nusikaltimą. Praktikoje tai paprastai yra draudimai įtariamajam lankytis tam tikroje vietoje ar teritorijoje (iškeldinimas iš nusikaltimo aukos namų), draudimas artintis prie konkretaus asmens arba susisiekti ar palaikyti ryšius su konkrečiu asmeniu. Policija per

aštuonias dienas kompetentingame baudžiamųjų nusižengimų teisme pateikia kaltinimus ir jis tada nusprendžia, ar tą atsargumo priemonę, kurios imtasi, reikia sustabdyti, ar toliau taikyti. Be to, teismas per procesą dėl baudžiamojo nusižengimo gali, remdamasis Įstatymu dėl smurto šeimoje (aukų apsaugos), nurodyti smurtautojui taikyti šias priemones:

1. priverstinį psichosocialinį gydymą;
2. draudimą smurtautojui artintis prie smurto šeimoje aukos, prie jos priekabauti ar ją persekioti;
3. išskeldinimą iš bendrų jo ir aukos namų;
4. priverstinį gydymą nuo priklausomybės nuo tam tikrų medžiagų.

Pagal Įstatymą dėl baudžiamųjų nusižengimų teismas gali imtis ir kitų apsaugos ir atsargumo priemonių, skirtų nusikaltimo aukos apsaugai, kad įtariamasis prie jos nesiartintų ir nepriekabautų.

Be to, pagal Baudžiamojo proceso kodeksą teismas ir prokuroras, užuot skyrę kaltinamajam kardomąjį kalinimą, gali nurodyti imtis vienos ar daugiau atsargumo priemonių, įskaitant draudimą nusikaltimo vykdytojui lankytis tam tikroje vietoje ar teritorijoje, artintis prie konkretaus asmens, susisiekti ar palaikyti ryšius su konkrečiu asmeniu, arba draudimą nusikaltimo vykdytojui persekioti nusikaltimo auką ar priekabauti prie jos ar prie kito asmens, arba išskeldinimą iš nusikaltimo aukos namų.

Kas gali man suteikti apsaugą?

Nusikaltimo auka iš policijos gali gauti informaciją apie visas savo teises, įskaitant informaciją apie savo teisę į apsaugą, galimas apsaugos rūšis ir veiksmus, kurių policija imsis, kad apsaugotų nusikaltimo auką.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę nusikaltimo vykdytojo sukeltą žalą?

Kai tyrimas baigiamas ir reikiami dokumentai pateikiami kompetentingoms baudžiamosios teisenos institucijoms, policija toliau nebevertina nusikaltimo aukos poreikių, nebent reikėtų taikyti kokias nors apsaugos ar atsargumo priemones, kurių nurodyta imtis. Jei gaunama pranešimų apie naujas aplinkybes, iš kurių tampa aišku, kad nusikaltimo vykdytojas vėl kelia grėsmę, policija imasi tolesnių nusikaltimo aukos apsaugos priemonių remdamasi savo vertinimu ir bylos faktais.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę baudžiamosios teisenos sistemos (tyrimo arba teisminio nagrinėjimo metu) sukeltą žalą?

Baudžiamosios teisenos sistema (tyrimo ir teismo proceso etapais) veikia taip, kad būtų gerbiamos nusikaltimo aukos teisės ir jos statusas baudžiamajame procese pagal Baudžiamojo proceso kodeksą. Tyrimą atliekanti prokuratūra, prieš apklausdama nusikaltimo auką, individualiai įvertina jos būklę, bendradarbiaudama su įstaigomis, organizacijomis arba institucijomis, kurios teikia paramą ir pagalbą nusikaltimų aukoms, individualiai vertinant nusikaltimo aukos būklę, be kita ko, nustatomas poreikis imtis specialių nusikaltimo aukos apsaugos priemonių. Jei toks poreikis yra, prokuratūra nustato, kokios apsaugos priemonės turi būti taikomos (speciali nusikaltimo aukos apklausos tvarka, ryšių technologijų naudojimas, kad būtų išvengta bet kokio akių kontakto tarp nusikaltimo aukos ir nusikaltimo vykdytojo, ir kitos teisės aktuose nustatytos priemonės). Kai nusikaltimo auka yra vaikas, laikoma, kad specialias apsaugos priemones taikyti būtina, ir jos nustatomos. Individualiai vertinant nusikaltimo aukos padėtį, visų pirma atsižvelgiama į jos asmenines savybes, nusikaltimo rūšį ir pobūdį ir į aplinkybes, kuriomis įvykdytas nusikaltimas. Ypač daug dėmesio skiriama toms nusikaltimų aukoms, kurios patyrė didelę žalą dėl sunkaus nusikaltimo, kurioms nusikaltimas padarytas dėl konkrečių asmeninių jų savybių ir kurios yra ypač pažeidžiamos dėl savo santykių su nusikaltimo vykdytoju.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Baudžiamosios teisenos sistema (tyrimo ir teismo proceso etapais) veikia taip, kad būtų gerbiamos nusikaltimo aukos teisės ir jos statusas baudžiamajame procese pagal Baudžiamojo proceso kodeksą. Tyrimą atliekanti prokuratūra, prieš apklausdama nusikaltimo auką, individualiai įvertina jos būklę, bendradarbiaudama su įstaigomis, organizacijomis arba institucijomis, kurios teikia paramą ir pagalbą nusikaltimų aukoms. Individualiai vertinant nusikaltimo aukos būklę, be kita ko, nustatomas poreikis imtis specialių nusikaltimo aukos apsaugos priemonių. Jei toks poreikis yra, prokuratūra nustato, kokios apsaugos priemonės turi būti taikomos (speciali nusikaltimo aukos apklausos tvarka, ryšių technologijų naudojimas, kad būtų išvengta bet kokio akių kontakto tarp nusikaltimo aukos ir nusikaltimo vykdytojo, ir kitos teisės aktuose nustatytos priemonės). Kai nusikaltimo auka yra

vaikas, laikoma, kad specialias apsaugos priemones taikyti būtina, ir jos nustatomos. Individualiai vertinant nusikaltimo aukos padėtį, visų pirma atsižvelgiama į jos asmenines savybes, nusikaltimo rūšį ir pobūdį ir į aplinkybes, kuriomis įvykdytas nusikaltimas. Ypač daug dėmesio skiriama toms nusikaltimų aukoms, kurios patyrė didelę žalą dėl sunkaus nusikaltimo, kurioms nusikaltimas padarytas dėl konkrečių asmeninių jų savybių ir kurios yra ypač pažeidžiamos dėl savo santykių su nusikaltimo vykdytoju.

Esu nepilnametis. Ar turiu specialių teisių?

Vaikas, kuris yra nusikaltimo auka, turi šias papildomas teises:

1. teisę, kad jam atstovautų valstybės apmokamas atstovas;
2. teisę, kad būtų konfidencialiai tvarkoma jo asmeninė informacija;
3. teisę, kad procesas vyktų nedalyvaujant visuomenei.

Vaikas yra bet kuris jaunesnis nei 18 metų asmuo.

Vaiką liudytoją arba nusikaltimo auką per įrodymų nagrinėjimo posėdį apklausia ikiteisminio tyrimo teisėjas, o šaukimas liudyti yra nusiunčiamas jo tėvams arba globėjui.

Mano šeimos narys mirė įvykdžius nusikaltimą. Kokios mano teisės?

Pagal Nusikaltimų aukų (finansinės kompensacijos) įstatymą, kai tiesioginė nusikaltimo auka miršta dėl smurtinio nusikaltimo, netiesioginė nusikaltimo auka (tiesioginės nusikaltimo aukos sutuoktinis, partneris, kuris nors iš tėvų, įvaikis, įtėvis, pamotė, patėvis, posūnis ar podukra arba asmuo, su kuriuo tiesioginė nusikaltimo auka kartu gyveno palaikydama tos pačios lyties santykius) turi teisę gauti finansinę kompensaciją, kaip nustatyta Nusikaltimų aukų (finansinės kompensacijos) įstatymu.

Jeigu netiesioginė nusikaltimo auka buvo mirusiojo (tiesioginės nusikaltimo aukos) išlaikoma, ji turi teisę gauti ne didesnę kaip 70 000 HRK kompensaciją dėl to, kad neteko tokio įstatymų nustatyto išlaikymo, ir ne didesnę kaip 5 000 HRK kompensaciją už patirtas įprastas laidojimo išlaidas.

Bet kuris asmuo, kurio šeimos narys mirė kaip nusikaltimo auka, turi teisę dalyvauti baudžiamajame procese kaip nukentėjusioji šalis ir reikalauti kompensacijos (baudžiamojo arba civilinio proceso tvarka).

Mano šeimos narys buvo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Netiesiogine nusikaltimo auka laikomas tiesioginės nusikaltimo aukos sutuoktinis, partneris, vaikas, tėvai, įvaikis, įtėvis, pamotė, patėvis, posūnis ar podukra arba asmuo, su kuriuo tiesioginė nusikaltimo auka kartu gyveno palaikydama tos pačios lyties santykius.

Netiesioginėmis nusikaltimo aukomis taip pat gali būti laikomi seneliai ir anūakai, jei vienas iš jų buvo tiesioginė nusikaltimo auka, jie nuolat gyveno kartu ir seneliai vaikui atstojo tėvus.

Nesantuokiniai santykiai ir tos pačios lyties asmenų santykiai aiškinami pagal Kroatijos teisės aktus.

Jei nusikaltimo auka miršta, netiesioginės nusikaltimo aukos turi teisę gauti kompensaciją (dėl to, kad neteko įstatymų nustatyto išlaikymo, ir už įprastas laidojimo išlaidas).

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios sąlygos taikomos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Kroatijoje *tarpininkavimo tarp nusikaltimo aukos ir vykdytojo modelis* taikomas per ikiteisminį procesą dėl nusikaltimų įvykdžiusių nepilnamečių ir jaunų suaugusiųjų, pagal sistemą, kurioje taikomas sąlyginės galimybės principas laikantis Nepilnamečių bylų teismų įstatymo nuostatų, kuriomis nustatyta konkreti prievolė pradėti tarpininkavimo procesą išsprendžiant konfliktą be teismo. Kitaip tariant, jei nepilnametis nusikaltimo vykdytojas įvykdo šią prievolę, jam nereikia stoti prieš teismą.

Nuo 2013 m. Kroatijoje iš viso dirba 60 tarpininkų, baigusią vienu metų mokymo programą, kurią sudaro 170

mokymo valandų (įskaitant paskaitas, praktines užduotis, pratybas pasiskirsčius vaidmenimis ir praktinę mentorystės veiklą bei darbo priežiūrą). Kroatijoje jie yra vieninteliai specialistai, įgalioti vykdyti atkuriamąjį teisingumą baudžiamosiose bylose ir gavę atestatus iš Kroatijos socialinės politikos ir jaunimo reikalų ministerijos, Neteisminio ginčų sprendimo asociacijos ir UNICEF.

Taigi, neteisminio ginčų sprendimo tarnybos veikia visuose miestuose, kurie yra Kroatijos apskričių centrai.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

[Baudžiamojo proceso kodeksas](#)

[Nusikaltimų aukų \(finansinės kompensacijos\) įstatymas](#)

■ Paskutinis naujinimas: 02/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.